

Ekonomska aktivnost

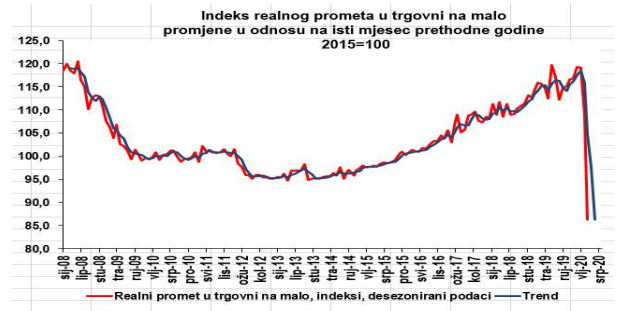
U 4.2020 industrijska je proizvodnja pala -11%, a prerađivačka je niža -6,1%, a od 1.-3.2020. pad je industrije -6,1%. Promet u trgovini na malo povjesno niži -25,5%. U 1.kv.2020. HR BDP usporio na +0,4%. BDV je veća za +1,0%.

U 4.2020. ukupna industrijska proizvodnja, na godišnjoj razini, pada -11%, najviše od 6.2009., dok prerađivačka industrija pada za -6,1%. Prema 3.2020. u 4.2019. ukupna industrijska proizvodnja je pala -5,6%, a prerađivačka industrija je pala -6,1%, obje 6. mjesec u nizu. Od 1.-4.2020. obje industrijske proizvodnje su pale -6,1%. U 4.2019. na godišnjoj razini, u HR promet u trgovini na malo je 5. po padu u EU27,

niži je realno -25,5%, nominalno -26,3%. Promet na malo neprehrambenim proizvodima manji je za -40,5%. Prema 3.2020. u 4.2019. promet od trgovine na malo manji je za -19,8% realno, nominalno -20,8. Od 1.-4.2020. promet na malo je pao za -6,3% realno, nominalno -5,7%. U 1kv.2020. je rast HR BDP usporio, na godišnjoj razini, na

+0,4%, sezonski +0,3%, i najniži je od 2.kv.2014., ali viši od prosjeka EU27 -2,6%, a prema 4.kv.2019. pad je -1,2%. Negativni je doprinos niskog rasta potražnja kućanstva od +0,7%, te pad izvoza roba i usluga -3,0%, pri čemu pad usluga -9,4%. U 1.kv.2020., na godišnjoj razini, BDV raste +1,0%, a najveći je pozitivni doprinos +6,4 građevinarstva, a negativni industrije -2,5%. Što bi HR poslodavci trebali tražiti od VRH i Sabora u novom mandatu; konkurentnu i poticajnu poduzetničku i ulagačku klimu uz DOP; 1) Pravnu sigurnost; kvalitetan, koherentan i nedvosmislen, bez čestog mijenjanja regulatomi okvir i nepristrana primjena, puna vladavina prava, ex-ante i ex-post PUR, flexicurity za tržište rada, 3 ukinuti za 1 novi propis, digitaliziranje

uređene zemljišne knjige (ZIS 2) Predvidivost; usklađene javne politike, ciljeve KPI i operativne programe u 1. g. najmanje za cijeli 4 g. mandat, perspektiva HR za 10-25 g., ciklički uravnotežen proračun, penalizacija administrativne šutnje 3) Transparentnost; proračuna opće države, JLS, institucija, ESI, pravosuđa, državnih, javnih, komunalnih poduzeća, javne nabave, uz daljnu privatizaciju, deregulaciju, liberizaciju, 0 toleranciju korupciji, klijentizmu i nepotizmu te efikasnu i neovisnu antikorupcijsku politiku i tijela; 4) Efikasnost; politički lideršip za hitne suštinske reforme, najbolji EU standardi i/ili praksa, vrijednosti za porezna i neporezna davanja poduzetnika, za TDU, JLS, institucije, efikasno pravosuđe, potpuna digitalizacija javne uprave, javnog sektora i pravosuđa, 1 podatak poduzetnika samo 1., nove HR NUTS 2 regije, sustavna posvećenost izvrsnosti i inovativnosti

Životni standard i raspoloženje potrošača

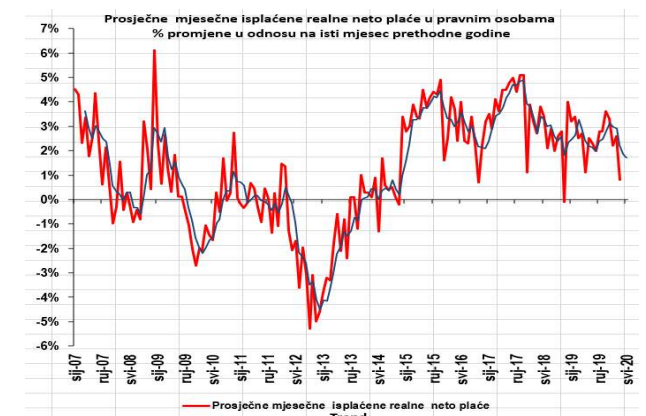
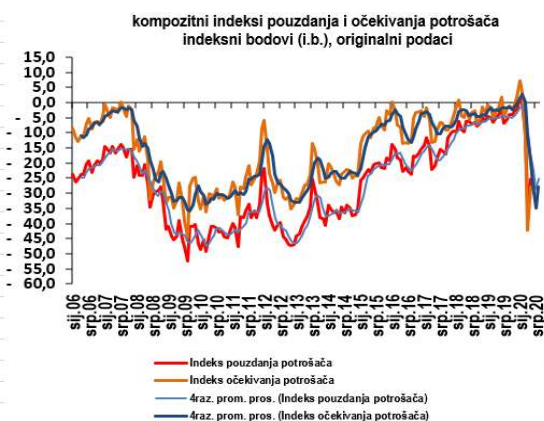
U 3.2020. prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenom realno veća +0,8%, nominalno +1,4%, na 6.713 kuna. Medijalna neto plaća 49 kn niža 5.656 kuna. Blago poboljšanje u negativnom području sentimenta potrošača (IPP i IOP) u 5.2020.

U 3.2019. u HR, prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenom u pravnim osobama u bila je 6.713 kune, što je 76 kuna manje, -1,1% manje nominalno, više +1,3% realno na mjesečnoj razini, a na godišnjoj razini bila je nominalno viša +1,4%, realno viša +0,8%, a u razdoblju 1.-3.2020. je iznosila

6766 kune, nominalno više +3,2%, a realno +1,8%, na godišnjoj razini. U 3.2020. medijalna je neto plaća 5.656 kuna, manje za 49 kuna, pad -0,9% prema 2.2020. U 3.2020. prema 2.2020. prema decilima u najnižem pad je neto plaća -3,9%, u 2. pad -2,9%, a u 8. pad -

1,1% i 9. samo -0,7%. Mjere državne potpore, poradi COVID-19, za očuvanje radnih mjesta za 6.2020. biti će ciljane za 7 sektora, čiji je pad prihoda više od 50% te potporu rada s skraćenim radnim vremenom do 2000 kn mjesečno do kraja 2020. U 1.2020. HR po minimalnoj plaći od 546 €, a paritetu kupuvne moći gotovo 800 €, je u sredini EU CEE. EU inicijativa teži da minimalna plaća iznosi 60% medijalne. U 2021. u HR, oko 19.700 građana starijih od 65 godina, a koji ne primaju mirovinu i ispunjavaju druge potrebne uvjete, trebalo primati 800 kn kao nacionalnu naknadu za starije osobe. U 3.2020. oko 50%, odnosno 575.000 umirovljenika prema ZOMO, prima

prosječnu mirovinu od samo 1.420 kuna i to nakon usklađivanja od 0,7% što je preko 1060 kn ispod linije siromaštva od 2.485 kuna u HR. Za 1.150.084 umirovljenika prema ZOMO, prosječna mirovina (tzv. radnička) je 2.523 kune, što je to samo 37,5% prosječne neto plaće, a toj odnos je najniži od u EU, uz daljnje višegodišnje zaostajanje prema prosječnoj plaći. U 5.2020. nakon povjesnog pada, blagi oporavak indeksa pouzdanja potrošača (IPP) na -25,2 boda i indeksa očekivanja potrošača (IOP) na -28,0 boda. Na IOP i u 5.2020. ponajprije negativno utječu izuzetno loša očekivanja potrošača glede ukupne ekonomske situacije tijekom sljedećih 12 mjeseci u Hrvatskoj, indeks -48,1 boda, najniža razina od 12.2012., sa -43,9 boda.

Tržište rada

Nezaposlenih krajem 5.2020. +35,5% više godišnje, -0,9% manje prema 4.2020. U 5.2020. zaposleno sa HZZ 10.347 osoba najmanje u 5 mj. od 2010. U 4.2020. stopa registrirane nezaposlenosti je 9,4%, a anketne je 8,1%.

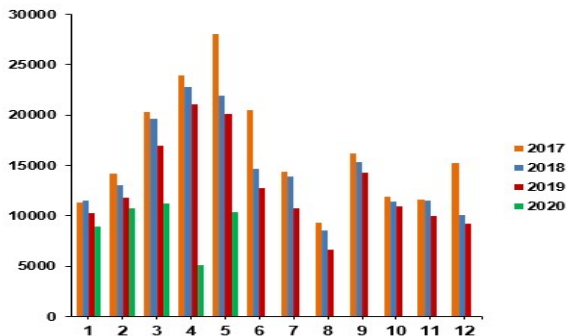
Prema predviđanjima Eurostata, u sljedećih 80 godina stanovništvo HR do 2100. g. bi se moglo dramatično smanjiti za 1,7 milijuna na samo 2,3 milijuna, uz ubrzane procese starenja populacije HR i smanjivanja radnog kontigenta, s nesagledivim implikacijama ponajprije na mirovinski, zdravstveni i sustav socijalne skrbi. To znači prema početku 21. stoljeća da će se gorovo prepoloviti. U 2019 HR je bila među 5 DČ EU27 čija razina

zaposlenosti je bila niža -4,4% nego 2009. U 4.2020. ukupno je 1.527.694 zaposlenih u HR i na godišnjoj razini je +1,5% više, na mjesečnoj +0,8% više, a za razdoblje 1.-4.2020. ih je +0,9% više. Zaposleni u pravnim osobama 1.325.632 čine 86,7% u ukupnim i bilo ih je više +0,9% mjesečno, godišnje +2,4% više, a za razdoblje 1.-4.2020. +1,1% više. HR je po pokazatelju rada sa skraćenim radnim

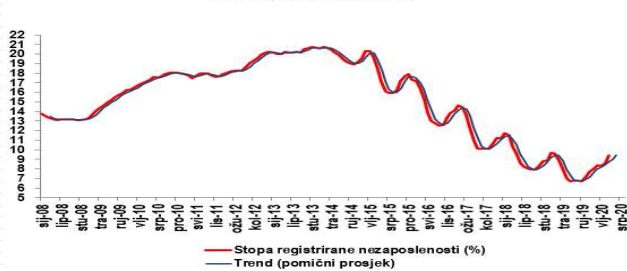
vremenom u populaciji od 20-64 godine od 4,9% na 25. mjestu u EU27 u kojoj u prosjeku petina zaposlenih radi skraćeno, što upućuje na niz prisutnih značajnih izazova na ovom području. Predviđanja su da će do 2035. godine, globalno, od kuće raditi više od milijardu osoba, a digitalni nomadi bi mogli biti velika, za tržište rada, šansa za HR, budući da je udio rada od kuće u HR u 2018, u populaciji 15-64 g. bio 1,4% i HR je bila 23. u EU27 čiji prosjek je 5,6%. Na kraju 5.2020. evidentirano nezaposlenih bilo je 157.839, a to je 41.373 ili +35,5% više na godišnjoj razini i 1.395 ili -0,9% manje prema 4.2020 kada ih je bilo 159.234. Od u 5.2020. je 12.172 izašlih iz evidencije HZZ, a to je 54% manje na godišnjoj razini, zaposleno je 10.347 osoba, najmanje u 5 mj. od 2010., pri čemu na temelju radnog odnosa 9.938,

što je 46,7% manje na godišnjoj razini, od toga i nadalje visokih 90,2% ili 8.961 osoba na određeno vrijeme. Najviše se 2.483 ili 25% zaposlilo u turizmu te u trgovini 1.682 ili 16,9% u prerađivačkoj industriji 1.512 ili 15,2% , građevinarstvu 788 ili 7,9 % . U 5.2020. isplaćene su potpore za očuvanje radnih mjesta za 4.2020., za 550.910 radnika zaposlenih kod 95.484 poslodavca, a za 5.2020 je prema MRMS i HZZ su isplaćene potpore za 250.000 zaposlenih kod oko 70.000 poslodavaca, u iznosu oko 950 mil. kn. Do 15.6.2020. odustalo je od potpora 975 poslodavaca za ukupno 18.359 radnika. U HR je u 4.2020. stopa registrirane nezaposlenosti 9,4%, a anketne, sezonski prilagođena, bila je 8,1%, ili 1,3 p.b. više na mjesečnoj i na godišnjoj razini, nezaposlenih je 149.000, ili 27.000 osoba više na mjesečnoj i godišnjoj razini te 37.000 više prema 3.2020. U 4.2020. HR po stopi je 22. u EU, dok je prosjek stope u EU bio 6,6% . a u EA 7,3%.

Zaposlene osobe s evidencije HZZ-a mjesečne vrijednosti

Stopa registrirane nezaposlenosti mjesečne promjene (desezonizirano ARIMA X12)

Financijsko tržište i inflacija

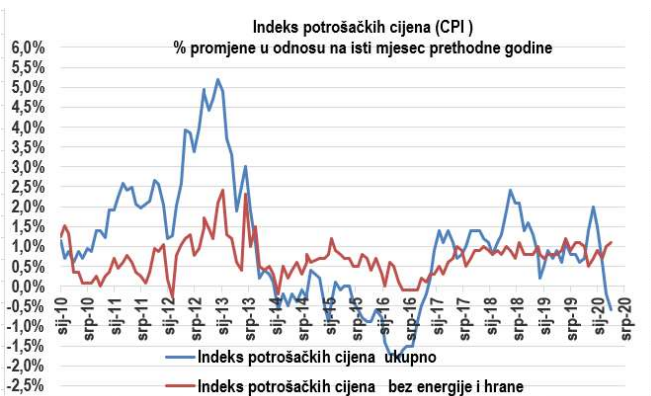
U 5.2020. u HR inflacija (CPI) je -0,6%, a temeljna inflacija +1,1%. U 7.2020. VRH i HNB podnose zahtjev za pristupanje ERM II. Standard& Poor's i Fitch potvrdili su HR investicijski kreditni rejting BBB- sa stabilnim izgledima

U 5.2020. HR indeks potrošačkih cijena (CPI) na godišnjoj razini je niži -0,6% i mjesečnoj razini je viši +0,1%. CPI je za razdoblje 1.-5.2020. viši +0,7%, a na godišnjem prosjeku viši +0,8%. U 5.2020. temeljna je inflacija na godišnjoj razini viša +1,1%, za razdoblje 1.-5.2019. viša +0,9% , na mjesečnoj razini viša +0,2%, a na godišnjem prosjeku viša +0,9%. U 2019. FDI u HR bila su 1,24 mrd.€, 19% više prema 2018. najviše od

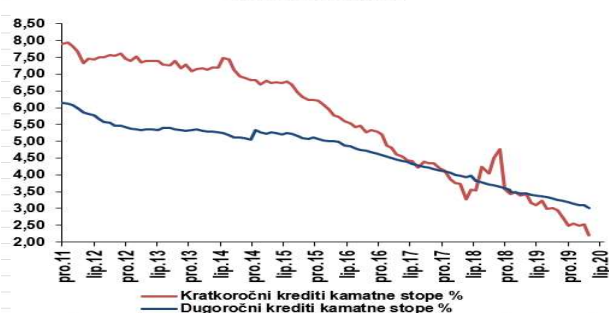
2014. a od 1993. do 2019. FDI je 29,4 mrd. €. U 7.2020. VRH RH i HNB podnijeti će zahtjev za ulazak u europski tečajni mehanizam, ERM II, 2 godišnje minimalno predvorje za ulazak u eurozonu. VRH je u 5.2020. konstatirala da su u cijelosti ispunjene obveze HR prema ECB, artikulirane u Akcijskom planu od 19 mjera iz 7.2019. Prijedlog

EK iz 5.2020., program oporavka pod nazivom "EU sljedeće generacije", koji treba još verificirati EU Vijeće jednoglasno i EU parlament, je vrlo izdašan za HR i predviđa alokaciju od 10,013 milijarde € u iduće 4 g., od čega su 7,36 milijardi € bespovratna sredstva. Postoji i mogućnost uzimanja zajmova od 2,65 milijardi €. Ta sredstva bi se koristila za podršku SME, rastu produktivnosti, energetske neutralnosti, ulaganja u digitalizaciju, rapidno širenje 5G i 6G mreža i stvaranje „podatkovne ekonomije“ i EU tehnološke suverenosti. VRH očekuje alokaciju, između 11-12 mrd. €, iz narednog VFO 2021.-2027. te bi HR mogla na raspolaganju imati dvostruko više sredstava nego u VFO 2013.-2020. U 5.2020. HBOR je

izvijestio da je putem okvirnih kredita bankama i poduzetnicima pogodnim pandemijom COVID-19 omogućila odobrenje novih kredita za likvidnost uz kamatne stope snižene za 0,75 pb, pri čemu su im na raspolaganje stavljene više od 1,2 mrd. kuna. U 5.2020. u HR pad je poreznih prihoda -51,3%, doprinosa -26,8%, mirovinskog -26,98%, kalendarski korigirano pad poreza -40%, a doprinosa -22,5%. U 5. i 6.2020. kreditne rejting agencije S&P i Fitch potvrdili su investicijski kreditni rejting HR BBB- sa stabilnim izgledima i HR je 25. u EU. Pad BDP HR je -9% ili -8,4% u 2020. S&P se zalaže za napredak u poboljšanju poslovne klime, javnog sektora, pravosuđa i produktivnosti. U 6.2020. HR je izdala inozemnu euroobveznicu od 2 mrd.€, na 11 g. kamate 1,5%, prinos 1,643, za refinanciranje 1,25 mrd. \$ SAD obveznice dospjeća 7.2020. uz 360 mil.kn godišnje manje kamate. U 5.2020. premija rizika 5-y CDS HR je oko 75 b.b.

Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite s valutnom klauzulom za nefinancijska društva mjesečne promjene

Premija rizika, Credit default swap (CDS), Spread 5-godina, bazni bodovi (b.b.)

Izvor : CEE Macro /Fixed Income Daily Erste Bank, HUB Pregled , Deutsche Bank Research

Država	31.12.2015	30.6.2016	30.9.2016	30.12.2016	31.1.2017	28.2.2017	31.5.2017	28.7.2017	29.9.2017	22.12.2017	31.1.2018	29.3.2018	28.5.2018	29.6.2018	31.7.2018	31.8.2018	28.9.2018	30.6.2019	31.7.2019	30.8.2019	31.10.2019	28.11.2019	27.12.2019	31.1.2020	28.2.2020	27.3.2020	30.4.2020	28.5.2020	
Hrvatska	301	237	200	215	194	181	162	136	107	99,8	86	91	99	107,3	93	97	96	80	78	81	82	82	76	57	45	48	73	79	75
Češka	51	41	41	43	40	39	34	34	
Mađarska	162	159	119	127	114	116	67	72	
Poljska	72	98	74	80	71	71	22	48	
Rumunjska	130	126	103	112	99	97	68	87	

Vanjska trgovina i svijet

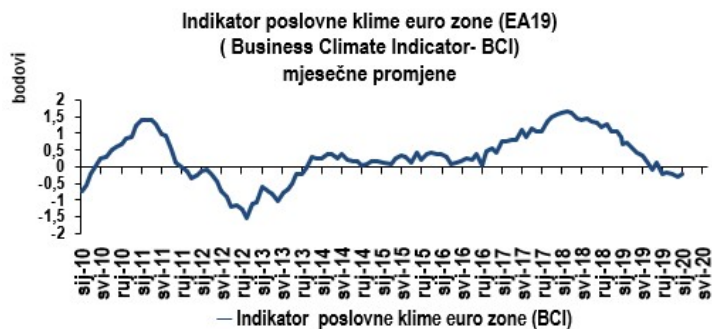
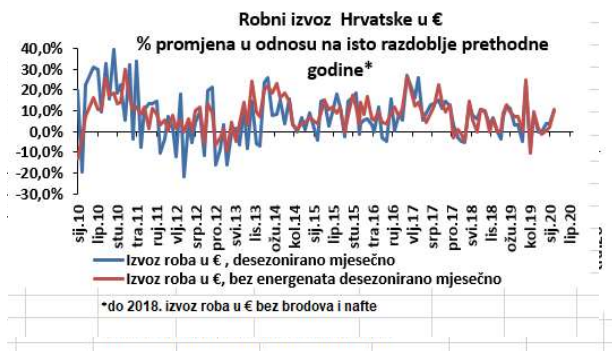
Od 1.-4.2020. ukupni robni izvoz HR, izražen u €, manji -6,0%. Industrijska je proizvodnja u 4.2020. u EU27 je povjesno pala -27,2%, u EA19 -28,0%, u Njemačkoj je pad -30,2%, u Italiji je pad 2. najveći u EU -42,5%. EK je predložila program EU nove generacije od 750 mrd.€ i VFO 2021.-2027. od 1100 mrd.€. U 2.kv. 2020. BDP SAD bi mogao pasti rekordnih -37,7%, a nezaposlenost doseći povjesnih 25% prije nego što počne padati. ECB je povećao program PEPP sa 750 mrd.€ na 1350 mrd.€ i produljio ga najmanje do 6.2021.

U razdoblju 1.-4.2020. (preliminarni podaci DZS) ukupni robni izvoz HR iznosio je 4.586 mrd. €. i bio je niži -6,0% ili 294 mil.€ manje na godišnjoj razini, dok je za 1.-3.2020., bio manji -0,4%. U EU27 je pao za -3,3% i iznosio je 3.232 mrd. € sa 70,5% udjela u ukupnom, prema 71,0% za 1.-3.2020. U 1.-4.2020. pokrivenost izvoza uvozom je na 61,3% prema 58,7% u 1.-4.2019., a saldo robne razmjene bio je negativan - 2.891

mrd. € i manji je prema 1.-4.2019., za 634,5 mil. €. U 4.2020. industrijska je proizvodnja, sezonski prilagođena, na godišnjoj razini, smanjena -27,2%, u EU27, u EA19 je pala -28,0%, najveći godišnji pad od kada se prati, a trend je pada u oba područja od 11.2019. U EU najviše je pala proizvodnja kapitalnih dobara -40,9%, potom intermedijarnih dobara -25,5%, ne-trajnih potrošačkih dobara -14,0%, a najmanje energije -

12,8%. U 4.2020. na mjesečnoj razini industrijska proizvodnja bilježi pad u svim DC EU i manja je u EU27 -17,3%, a u EA19 je manja -17,1%, trend pada od 11.2019. i to je najveći zabilježeni mjesečni pad od početka praćenja. U 4.2020. na mjesečnoj razini među EU27, HR bilježi 4. najmanji pad industrijske proizvodnje od -5,6%. Od vodećih HR vanjskotrgovinskih partnera industrijska proizvodnja je pala u Njemačkoj i na godišnjoj razini -30,2% i na mjesečnoj razini -21,0%. U Italiji je pad 42,5% na godišnjoj razini, 2. najveći u EU27, uz pad -19,1% mjesečno. U 4.2020. jedino Irska bilježi rast na godišnjoj razini od +5,5%. U 5.2020. Europska komisija (EK) predložila je instrument za oporavak gospodarstva od korona krize vrijedan 750 milijardi eura te Višegodišnji financijski okvir (VFO) od 1100 milijardi eura. Instrument se sastoji od 500 milijardi dolara bespovratne pomoći najteže pogođenim državama članicama i sektorima te 250 milijardi koje bi se dodjeljivale kao povoljni zajmovi. Ukupno za VFO i instrument za oporavak i otpornost predlaže se 1.850 milijardi eura. Paket mjera za oporavak sastoji se od dva dijela – višegodišnjeg proračuna, VFO, za razdoblje od 2021. do 2027. i instrumenta za oporavak koji će se financirati zaduživanjem na tržištima kapitala uz jamstvo država članica. Ključni dio prijedloga je podizanje gornje granice vlastitih sredstava europskog proračuna, odnosno proračunskih prihoda. Riječ je o najvišem mogućem iznosu doprinosa koji se može tražiti od zemalja članica za punjenje proračuna. ECB je povećao program PEPP (*pandemic*

emergency purchasing programme) sa 750 mrd.€ na 1.350 mrd.€ za razdoblje do najmanje 6.2021. EK kao jedan od izvora za program EU "nove generacije" razmatra uvođenje novih izvornih prihoda; 3 vrsta poreza, digitalni porez, prekograničnog poreza za ugljični otisak i porez na oko 70.000 velikih korporacija sa preko 750 mil.€ globalnog prihoda godišnje, koji bi sam donio u EU blagajnu oko 10 mrd.€ godišnje. SAD su u posljednjih 12 tjedana izgubile povijesno visokih oko 44 milijuna radnih mjesta, a to je više od 1/4 zaposlenih u SAD, što je znatno više od 37 milijuna radnika koji su tijekom godinu i pol u toku Velike recesije podnijeli zahtjeve za osiguranje u slučaju nezaposlenosti. Prošloga tjedna prijave za naknade zbog nezaposlenosti smanjile su se sa 1,9 milijuna na 1,5 milijuna, a trend broja otkaza postupno opada posljednjih deset tjedana. U 6.2020 FED je procijenio pad SAD BDP-a -6,5% u 2020., a u 2021 prognozira rast +5%. U SAD BDP bi u 2.kv. 2020. prema 3.2020. pasti -11,2%. U 6.2020. FED nije mijenjao bazičnu kamatnu stopu, 0,0%-0,25%, i očekuje da će ključna kamatna stopa ostati niska do 2022, a predviđanja rasta u dugom roku su do 2,5%. FED će nastaviti program otkupa s neto kupnjom obveznica u narednim mjesecima od 80 mrd. \$ SAD mjesečno i vrijednost obveznica u portfelju FED-a mogla bi dosegnuti 10,3% BDP-a SAD ili približno 2.200 mrd. \$ SAD do kraja 2020. U SAD oporavak bi mogao biti dug i u najboljem scenariju, budući da se prognozira da će gospodarski rizici potrajati dulje od očekivanih, a to se direktno reflektira i na finacijska tržišta. Najbogatije nacije suočavaju se sa 17 tn \$ SAD tereta javnog duga od korona virusa. Pad u prihodima od poreza nastavlja podizati udio duga u BDP na 137%, izvještava OECD.

Mišljenja koja se iznose u ovoj publikaciji ne predstavljaju preporuku za ulaganje ili investicijski savjet. HUP ne jamči točnost primarnih statističkih izvora na temelju kojih su sastavljeni prikazi i napisani komentari. Izvori: www.dzs.hr, Priopćenja; www.hzz.hr, Bilten; www.hnb.hr, Statistika; www.imf.org, World Economic Outlook, www.erstegroup.com, CEE Macro/Fixed Income Daily, Europska Komisija